

Spaanse danseres

Een bijzonder fel rode kleur trekt op het koraal de aandacht. Langzaam kruipt het vanachter een stuk koraal tevoorschijn. De grootte en de fel rode kleur zijn iedere keer weer verbazend. Een Spaanse Danseres, de grootste slakkensoort van het indrukwekkende aantal soorten zee-naaktslakken dat bestaat.

TEKST EN FOTO'S: JAN AZIER

Detailopname van de kop

De eieren bevatten een beschermende stof die ze onaantrekkelijk maakt als voedsel voor rovers

De kieuwenkrans telt zes afzonderlijke stammetjes met fraaie vertakkingen

Het is een avond met een heldere sterrenhemel. De maan weerspiegelt in het donkere zeewater, waarop het Safarischip dobbert. Het is decor van een van de dagelijkse nachtduiken die die week tijdens de live aboard op de Rode Zee op het programma staan. Als na het overboordspringen van de rand van het achterdek de sterrenhemel tijdens de langzame afdaling verdwijnt en de lichtbundels rondschijnen om de rifwand te vinden die op 10 tot 15

meter diepte moet liggen, is de blik gericht op de plek die door de lamp wordt verlicht.

Alles wat zich buiten het licht van de lamp bevindt is aardedonker. Het totaalbeeld van de omgeving ontbreekt. Het is welhaast gedwongen kijken op de vierkante meter te kijken. De perfecte manier om interessant macro leven te ontdekken, dat juist na het invallen van de duisternis op het rif actief wordt. En iedere nachtduik levert altijd wel

ontmoetingen met spectaculaire rifbewoners op, die zich overdag schuil houden.

ZWEMMEN Dan is 'ie er opeens, vanachter dat stuk koraal, de Spaanse danseres. Het is typisch een soort zeenaaktslak die gedurende een nachtduik kan worden waargenomen. Gedurende de dag houdt het dier zich schuil. Het is een slakkensoort die zich niet alleen door de grootte onderscheidt van soortgenoten, maar ook door het feit dat

deze slak kan zwemmen. Er zijn exemplaren gemeld van meer dan een halve meter groot! Op de brede kop staan de rinoforen opvallend wijd uit elkaar. Aan de achterkant heeft de slak prachtige wit rode kieuwen die nog het meest op miniatuur boompjes lijken. Stammetjes die onafhankelijk van elkaar uit het lichaam van de slak komen met daarop fraaie vertakkingen met een helwitte kleur die mooi combineert met het felle rood.

De slak komt wereldwijd verspreid op riffen over de hele wereld voor, maar de fel rood gekleurde variant is te vinden op de riffen van de Rode Zee. Op Aziatische riffen hebben deze slakken een minder felle, meer vaal oranje kleur. Het verdient aanbeveling om deze slak ook eens van zeer nabij te bestuderen. Op het lichaam van de slak zijn vaak de kleine garnaal periclemensis te ontdekken. Deze garnaal heeft de aan hem bescherming biedende slak als leefomge-

ER ZIJN EXEMPLAREN
GEMELD VAN
MEER DAN EEN HALVE
METER GROOT

De garnaal Periclemensis leeft op de Spaanse Danseres

ving gekozen. Het is een mooi garnaaltje dat niet veel meer dan een centimeter groot is. Het is één van de vele op het rif voorkomende symbiose leefvormen.

OP DE VLUCHT Meestal is de Spaanse danseres niet zwemmend te zien, tenzij het dier voor iets op de vlucht is. Normaal genomen kruipt de slak langzaam over het rif of de zandbodem. Als de slak danst, dan wordt pas de totale schoonheid geopenbaard, de witte rand langs het vuurrode lichaam wordt zichtbaar en de felle kleuren in combinatie met de sierlijke bewegingen geven een betoverend schouwspel.

De naam Spaanse danseres wordt dan volledig duidelijk. De Latijnse naam van deze slak is *Hexabranthus* (= zes kieuwen) *sanguineus* (=bloed), dit laatste verwijst naar de mooie rode kleur. Deze slak heeft gebruikelijk zes kieuwen die afzonderlijk van elkaar uit het lichaam komen en kan deze in tegenstelling tot soortgenoten niet terugtrekken. De *Hexabranthus* is net als andere zeeslakken hermafrodit. Zij zijn

ALS DE SLAK DANST, DAN WORDT PAS DE TOTALE SCHOONHEID GEOPENBAARD

duis in het bezit van een complete set van mannelijke en vrouwelijke geslachtsorganen. Bij de paring zorgt dit wederzijds voor nageslacht. De bevruchte slakkeneieren zijn herkenbaar als een fraaie eveneens rood gekleurde waaierkrans die stevig aan het rif is verankerd.

GIFTIGE STOFFEN De slak komt op allerlei dieptes voor maar is gebruikelijk ook vindbaar op ondiepere plaatsen op het rif. Hoewel er meldingen zijn van exemplaren van meer dan een halve meter, is het gebruikelijker om slakken van 20 tot 30

centimeter grootte aan te treffen. Het voedsel van deze slak bestaat uit sponssoorten. De rode kleur is tevens een waarschuwing voor vissen. Via de sponzen die hij eet vormt hij giftige stoffen in zijn lichaam en is hierdoor een oneetbare en onsmakelijke prooi voor belagers.

De giftige stoffen zijn tevens aanwezig in de slakkeneieren, die hierdoor ook beschermd zijn tegen rovers. De eierenkrans bevat duizenden eieren. Nadat deze zijn uitgekomen worden de versgeboren slakjes als larven meegevoerd met de stroming van het zee-water, alvorens in een later stadium hun kruipende bestaan als slak te gaan leiden. Nadat de overgebleven larven zich hebben ontwikkeld tot miniatuur slakjes en ook de sierlijke zwembewegingen zijn ontwikkeld is er een nieuwe generatie slakken ontstaan. Indien nodig kunnen ook zij dan gebruik maken van de sierlijke zwembewegingen om te vluchten of zich sneller naar elders te verplaatsen, om hierbij dan zodoende hun naam als Spaanse danseres weer volledig eer aan te doen.